

Slovenské zvesti

Slowakische Nachrichten Notices Slovaques ***Notizie Slovacche***

50. ročník

ISSN 1017-3447

Číslo 3

www.slovenskezvesti.ch

SEPTEMBER 2018

zsvs@zduzrenie.ch

Vydáva Združenie Slovákov vo Švajčiarsku/ Vereinigung der Slowaken in der Schweiz

Association des Slovaques en Suisse /Associazione degli Slovacchi in Svizzera /Association of Slovaks in Switzerland

PAMÄTNÉ STRETNUTIE V PARLAMENTE ŠVAJČIARSKEJ KONFEDERÁCIE

Rok 2018 sa nesie v znamení mnohých významných výročí a spomienok v našich dejinách. Pre krajanú komunitu vo Švajčiarsku ako i Združenie Slovákov vo Švajčiarsku je jednou z najdôležitejších pripomienka 50. výročia udalostí v bývalom Československu. Po roku 1968 našli mnohí Slováci a Česi nový

domov práve vo Švajčiarsku, kde ich prijali s otvorenou náručou a dostalo sa im počiatočnej nezištnej pomoci a podpory ako od úradov, tak od samotného obyvateľstva. Ich integrácia do spoločnosti, prostredníctvom práce a možnosti ďalej študovať, rýchlo napredovala. Za 50 rokov života v slobodnej krajine sa naši krajanovia poďakovali listom adresovaným švajčiarskemu ľudu i príslušným úradom.

Dňa **31. augusta 2018** sa delegácia krajanov vedená predsedníčkou ZSvŠ p. Zdenkou Bodorikovou zúčastnila významnej návštevy u **predsedu Národnej rady Švajčiarska p. Dominique de Buman** v Berne. Zástupcovia našich krajanov odovzdali slová úprimnej vďaky od všetkých krajanov za prijatie po roku 1968 a za možnosť žiť v demokratickej krajine, v ktorej mohli ďalej rozvíjať svoje schopnosti vo svoj prospech i v prospech celej spoločnosti. Pánovi predsedovi odovzdali symbolický dar - ručne zhotovenú a s láskou maľovanú vázu z modranskej keramiky s poďakovaním od Slovákov žijúcich vo Švajčiarsku.

Výbor ZSvŠ

SPOMIENKOVÁ SLÁVNOSŤ PRI PRÍLEŽITOSTI 50. VÝROČIA PRÍCHODU SLOVÁKOV DO ŠVAJČIARSKA

Svoje dojmy zo slávnosti nám opísala naša krajanica z generácie emigrantov po roku 1968:

V nedeľu popoludní, 30. septembra 2018, sme si aj v Zürichu pripomenuli 50. výročie okupácie bývalého Československa vojskami Varšavského paktu. Združenie Slovákov vo Švajčiarsku pripravilo bohatý a pestrý program. Zúčastnili sa ho všetky generácie. Ti, ktorí žijú vo Švajčiarsku presne 50 rokov, tí, ktorí prišli v 70-tych a 80-tych rokoch, ako aj tí, ktorí prichádzajú do Švajčiarska po padnutí železnej opony a vstupu Slovenska do EU. Publikum bolo zdravo premiešané. Privítali sme medzi nami aj pani Soňu Budayovú, radkyňu Veľvyslanectva SR v Berne a otca Pavla Niznera, duchovného SKM vo Švajčiarsku.

Kolečko nesklamalo, ako vždy! Vystúpilo v dvoch tanečných blokoch. Svojimi rezkými tancami a veselým spevom vnieslo do sály okamžite dobrú náladu a vyčarilo úsmev na našich tvárach. Deti Slovenskej školy a škôlky v Zürichu a FS Slováčik svojím hravým vystúpením v rýdzej slovenčine potvrdili, že ani už spomínané Kolečko sa nemusí báť o svoj dorast. Nová generácia tanečníkov a spevákov sa usilovne a úspešne pripravuje.

Pokračovanie na strane 3

ZO STRETNUTIA V BERNE:

Stretnutie v Berne (zľava): predsedníčka ZSvŠ Z. Bodoríková, pani B. Meszaros, najstarší člen a spoluzakladateľ ZSvŠ pán A. Zelenay, predseda Národnej rady Švajčiarska pán D. de Buman, pán R. Hanak, pani M. van Ooijen a pán J. Bernadič

Nie pre každého, či už doma, alebo v cudzine je historická udalosť nášho štátu z roka 1968 zaujímavá. Možno i my v mladom veku sme nie vždy s pozornosťou počúvali o hrôzach veľkých svetových vojen, nechápali sme strach a obavy. Nezazlievam preto dnes mladým za ľahostajnosť počúvania, sledovania, čítania politickej, kultúrnej a morálnej zmeny nášho bývalého štátu. Nám starším je mimoriadne priľpená na duši.

Už niekoľko mesiacov si často spomínam na obdobie doma, na radosť z uvoľnenia brzdy ťažkého, boľavého, nespravodlivého režimu. Do Švajčiarska sme prišli viacerí nepripravení, predstavovali sme si štart celkom inak – zložitejšie. Každý, kto chcel, dostal hneď prácu, pomoc, vzdelanie, otvorené dvere do novej spoločnosti. Teraz po uplynutí 50 rokoch bolo skutočne nielen mojou osobnou potrebou sa poďakovať za dar prijatia a možnosti prijať švajčiarsku identitu. Je nás mnoho, ktorí cítia nutnosť vďaka.

31. august 2018 zostane v mojich spomienkach mimoriadnym dňom, sviatkom úspešnej návštevy u **pána Dominique de Buman, prezidenta švajčiarskeho parlamentu, najvyššej politickej osobnosti roka 2018**. Do Bernu sme cestovali s miernym napätím, nevedeli sme, čo sa od nás bude očakávať. Stačila prvá veta prívetu pána de Buman a mňa zaliala vlna spomienok, slza chcela von. Ako 12 ročný sledoval udalosti vo Freiburgu, kde žil v rodine lekára. Rodičia neváhali poskytnúť pomoc 3 občanom došlých z ČSSR. Tisíckrát prehral platňu Supraphonu s nahrávkou skladby

Bedřicha Smetanu *Moja vlasť*. Rozpamätal sa na protestné pochody konané vo Švajčiarsku proti vpádu vojsk Varšavskej zmluvy. Ďakovný list pod hlavičkou Združenia Slovákov vo Švajčiarsku mu bol impulzom pozvať malú skupinu na rozhovor do Bundeshaus. Mierne prekročený čas stretnutia bol dôkazom, že sme sa dobre cítili a počas hodiny našli dostatok námetov na rozhovor.

Pani Zdenka Bodoríková, predsedníčka ZSvŠ, sa ako prvá poďakovala za prijatie a odovzdala pánovi de Buman krásnu vázu vymaľovanú pestrými farbami z dielne modranskej keramiky. Ozdobou vázy boli namaľované zástavy oboch štátov s poďakovaním za 50 rokov života vo Švajčiarsku. Na tomto mieste ďakujem Združeniu Slovákov vo Švajčiarsku, že sa postaralo o odoslanie ďakovného listu a o vkusný dar z tradičného slovenského keramického umenia.

Pri káve podávanej s jemným pečivom pokračoval pán Ing. Aristid Zelenay krátkym prejavom spojeným s dôrazom poďakovania a prosbou, aby toto pán de Buman odovzdal i členom parlamentu. Bezprostredne sa do rozhovoru pridali pani Dipl. Ing. ETH Beata Meszároš a diakon Jozef Bernadič. Poďakovali sa za možnosť štúdia vybraného podľa svojho záujmu a nezabudli pripomenúť ich štart v škole bez rečových znalostí. „Bolo a je samozrejmosťou švajčiarskeho štátu, aby mladí získali vzdelanie a jeho nadobudnutím sa ľahšie uplatnili v spoločnosti“, zdôraznil náš hositeľ. S pochvalou vyzdvihol prvenstvo mladých Švajčiarov, ktorí v európskom prieskume v roku 2016 - *Generation What ?* – prejavili až 86 percent dôvery k politike a právu.

Pán Rado Hanák sa predstavil ako člen zboru opery v Zürichu a spomenul pôsobenie jeho otca na javisku opery v Bazileji. V jeho mnohých uložených spomienkach z roka 1968 bola zvlášť skorá príležitosť navštevovať kurz nemčiny, dôležitý prejav záujmu švajčiarskeho štátu. Týmto uľahčil začiatok novej existencie.

Obširnejšie pokračoval rozhovor o význame svätca Bruder Klaus, ktorého 600 ročné jubileum narodenia si dôstojne švajčiarsky národ vlnajšieho roka pripomenul. I dnes je potrebné, aby sme sa vracali na mystické miesto pôsobenia. Potešil sa, keď sme spomenuli, že i na Slovensku v obci Lipany je postavená kaplnka k úcte švajčiarskeho svätca Bruder Klaus. Za pomoci švajčiarskej farnosti a nášho pána Dr. Jozefa Národného sa uskutočnil sen šírenia tajomstva švajčiarskeho národného ochrancu.

Na záver stretnutia som sa predovšetkým poďakovala za staršiu generáciu. Svoju prácu v zamestnaní vykonávali s rešpektom. So skromnosťou, šetrnosťou, dôverou si navykali na nové prostredie. Mnohých neobišli ťažkosti života, spoznali neľahkú realitu cudziny. Poďakovala som sa za matky, ženy, ktoré sa starali o rodiny, za ich mnohé chvíle samoty. I napriek rečovým ťažkostiam umožnili deťom získať slušné povolanie a mnohým i vysokoškolské štúdium. Nám mladším pomohli dobrými radami, za ktoré sme im vďační.

Našou najväčšou snahou bolo nielen za generáciu došlú v roku 1968 a krátko po ňom, ale **za nás všetkých žijúcich Slovákov vo Švajčiarsku viditeľne prejavit' naše úprimné poďakovanie krajine**, ktorá nám doširoka otvorila dvere ich domu a srdečne prijala.

Ďakujeme pánovi Dominique de Buman, prezidentovi Švajčiarskeho parlamentu za pozvanie a rozhovor.

Marta van Ooijen – Šuvadová

Pokračovanie z titulnej strany:

Pani Zdenka Bodoriková, predsedníčka Združenia Slovákov vo Švajčiarsku, viedla interview s pánom Štefanom Kučerom a pánom Dušanom Bystrickým, ktorí opustili svoju domovinu krátko po 21. auguste 1968. Vo svojom rozprávaní nám opísali svoje osudy, príbehy, zážitky, dojímavé momenty o príchode do vzdialenej cudziny, ich konfrontácii s cudzou rečou a hľadaním zamestnania, o prejavoch solidarity domáceho obyvateľstva. Pani Soňa Budayová, radkyňa veľvyslanectva SR v Berne, nás pozdravila krátkym príhovorom. Spomenula

pohnuté obdobie 60-tych rokov, politický vývoj v našej krajine v spomenutom období a jeho tragické vyvrcholenie rokom 1968. Spomenula odvahu a motiváciu Čechov a Slovákov opustiť rodnú vlasť a hľadať slobodnú budúcnosť za jej hranicami.

Naším hudobným hosťom bola pani Zuzana Výrosteková, ktorá zahrála na husliach skladbu od A. Vivaldiho.

Celým programom sprevádzala slečna Lenka Valachová, odedá v nádhernom slovenskom kroji, čím dôstojne reprezentovala aj slovenské ľudové umenie.

Veľká vďaka patrí aj šikovným slovenským rukám, ktoré pracovali v kuchyni, pripravili dobré zákusky, pohostenie, občerstvenie, postarali sa o to, aby sme sa dobre cítili nielen na duši, ale aj na tele.

Vďaka patrí aj organizátorom podujatia, ktorí sú mladí, oveľa mladší ako 50. výročie, ktoré sme si pripomenuli. Vám osudný rok 1968 veľa nehovorí, nezažili ste ho, nemáte na čo spomínať. Ale pre krajanov, ktorí pre pohnuté okolnosti opustili svoju domovinu, rodiny, priateľov a začali si budovať svoju existenciu v cudzine, bolo dôležité pripomenúť si spomínané udalosti. Pre takmer všetkých emigrácia predstavovala najzávažnejší zvrät v ich živote. **ĎAKUJEME!** KG

Ďalšie fotky z podujatia nájdete na našej webovej stránke: www.slovenskezvesti.ch

DELEGÁCIA U PREZIDENTA KANTONÁLNEJ VLÁDY V ZÜRICHU

Predseda kantonálnej vlády v Zürichu pán Thomas Heiniger a jeho asistent pán Valentin Misteli prijali dňa 1.10. 2018 päťčlennú slovenskú delegáciu. V mene Združenia Slovákov vo Švajčiarsku, celého spoločenstva Slovákov ako aj všetkých, ktorí za posledných 50 rokov v kantóne Zürich žili, sme sa poďakovali za prijatie politických utečencov v roku 1968.

Pána Heinigera zaujímali naše životné príbehy a osudy. Jednotlivo sme mu porozprávali o tom, ako a za akých okolností sme do Švajčiarska prišli a ako tu žijeme. Tiež nám porozprával o svojich spomienkach na rok 1968, o spomienkach vtedy jedenásťročného chlapca. Stretnutie bolo veľmi srdečné a nenútené. Spomienkovým symbolickým darom bola opäť ručne maľovaná, k tomuto pamätnému jubileu zhotovená, váza z modranskej keramiky. LV

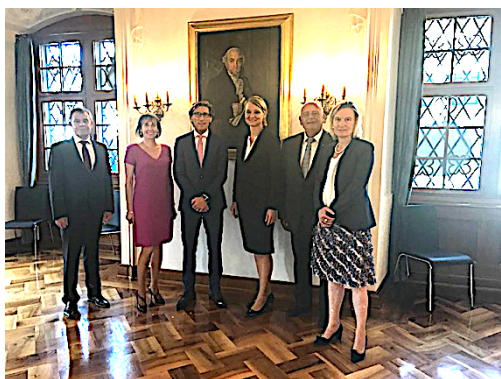
Fotografia zo stretnutia (zľava): K.Klieštenec, K.Grman, Th.Heiniger, M.v. Ooijen, B.Meszaros, za ZSvŠ L.Valachová, členka výboru a vedúca delegácie

SPRÁVY Z VEĽVYSLANECTVA SR V BERNE

PRIPOMENUTIE 50. VÝROČIA UDALOSTÍ ROKU 1968

V MESIACI AUGUST A SEPTEMBER 2018 SA VO ŠVAJČIARSKU USKUTOČNILO VIACERO PODUJATÍ KRAJANSKEJ KOMUNITY, KTORÉ BOLI PRIPOMENUTÍM UDALOSTÍ ROKU 1968, KEDY MNOHÍ OBČANIA Z BÝVALÉHO ČESKOSLOVENSKA ODIŠLI DO ŠVAJČIARSKA, KTORÉ IM POSKYTLI NOVÝ DOMOV A PERSPEKTÍVU.

Oficiálna návšteva veľvyslankyne SR vo Švajčiarsku v kantóne Zürich

Veľvyslankyňa Andrea Elscheková Matisová uskutočnila dňa 28.8.2018 návštevu kantónu Zürich s cieľom prezentácie SR a získavania nových námetov na spoluprácu medzi SR a Švajčiarskom. Na rokovaní s prezidentom kantonálnej vlády Thomasom Heinigerom predstavila SR, ekonomické výsledky krajiny a informovala o intenzívnych vzťahoch medzi oboma krajinami v politickej a ekonomickej oblasti, rozsahu investičných aktivít a pozitívnych skúsenostiach švajčiarskych investorov z pôsobenia na Slovensku. V kantóne Zürich pôsobí najväčšia slovenská komunita na území Švajčiarsku – cca 5000 Slovákov.

Spomienkové podujatie na Univerzite ETH v Zürichu

dňa 21.8.2018 bolo poďakovaním mnohých zo 120 bývalých študentov československej emigračnej vlny, ktorým po príchode do Švajčiarska umožnila ETH pokračovať vo vysokoškolskom štúdiu. Súčasťou podujatia bolo premietanie dokumentárneho filmu popisujúceho udalosti r. 1968, vystúpenie zástupcu bývalých študentov a výstava organizovaná veľvyslanectvom SR v Berne pod názvom „Muž s odhalenou hruďou“ v priestoroch univerzity. Príhovor veľvyslankyne SR vo Švajčiarsku Andrey Elschekovej Matisovej k účastníkom spomienkového zhromaždenia bol súčasťou brožúry, ktorá bola publikovaná pri tejto príležitosti.

Slávnostné odhalenie pamätnej tabule na Bazilejskej univerzite sa uskutočnilo dňa 21.8.2018 Pri tejto

príležitosti odovzdali zástupcovia veľvyslanectiev SR a ČR v Berne univerzite knižný dar, bibliografické vydanie knihy Cisár Karol IV. Pripomenutie udalostí z roku 1968 pokračovalo vo večerných hodinách **organovým koncertom Prof. Jozefa Sopka v Predigerkirche v Bazileji**, na ktorom boli za účasti svetoznámeho skladateľa Heinz

Holligera zahraté jeho dve diela skomponované práve na túto príležitosť.

V rámci hudobného festivalu klasickej hudby **Murten Classics** sa 29.8.2018 uskutočnil **koncert Slovenského komorného orchestra**, na ktorom so slávnostným príhovorom vystúpila veľvyslankyňa Andrea Elscheková Matisová. Koncert bol zároveň spomienkou na 74. výročie SNP.

Ďakovná slovenská národná púť vo švajčiarskom Einsiedeln dňa 2.9.2018 bola venovaná 50. výročiu

emigrácie (1968-2018), prednostne emigrantskej vlne z roku 1968, ale aj migrantom, ktorí prišli do Švajčiarska po roku 1989. Slávnostnú svätú omšu slúžil rímskokatolícky biskup a prvý ordinár Ordinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR Mons. František Rábek spolu s vedúcim Slovenskej katolíckej misie v Zürichu Pavlom Niznerom a ďalšími slovenskými a českými kňazmi pôsobiacimi vo Švajčiarsku. Na slávnostnej svätej omši sa zúčastnilo približne 500 krajanov. Na jej záver vystúpila s príhovorom veľvyslankyňa SR Andrea Elscheková Matisová.

Dňa 8. septembra 2018 sa v Centre Dürrenmatt Neuchâtel uskutočnilo diskusné podujatie pod názvom „**Friedrich Dürrenmatt 1968**“. Diskusia k téme a udalostiam Pražskej jari, ktoré rezonujú vo švajčiarskej spoločnosti, bola prepojená na tvorbu, postoje a odkaz významného švajčiarskeho spisovateľa a maliara Friedricha Dürrenmatta, ktorý vo Švajčiarsku aktivizoval kritikov vstupu vojsk Varšavskej zmluvy na územie bývalého Československa. Panelovej diskusie tzv. Diskusného salóna švajčiarskych politológov a sociológov sa popri bývalých švajčiarskych poslancov Christine Egerszegi-Obrist a Andreasa Grossa a Jaroslava Havelku, podpredsedu Zväzu spolkov Čechov a Slovákov vo Švajčiarsku zúčastnila aj veľvyslankyňa SR v Berne Andrea Elscheková Matisová, ktorá prezentovala pohľad na udalosti, priebeh a odkaz Pražskej jari ako aj reakcie na posolstvo Friedricha Dürrenmatta na dejinné udalosti v Československu v 1968. Diskusný salón sprevádzala výstava pod názvom „Muž s odhalenou hrudňou“.

Za účasti vedenia a študentov Univerzity Bern, mesta Bern, zástupcov Ministerstva zahraničných vecí Švajčiarska,

veľvyslanectva SR a ČR v Berne a krajskej komunity, sa dňa 21.8.2018 na **Univerzite v Berne** uskutočnilo **slávnostné odhalenie pamätnej tabule**, ktorá je poďakovaním československej emigrantskej vlne za umožnenie pokračovať v štúdiu po emigrácii do Švajčiarska v r. 1968. Odhaleniu pamätnej dosky predchádzali slávnostné príhovory rektora Univerzity Prof. Christiana Leumanna, veľvyslankyne SR Andrey Elschekovej Matisovej a Chargé d'affaires veľvyslanectva ČR Pavla Bednára. V rámci časti venovanej prezentáciám k téme udalostí r 1968 a vývoja v SR a ČR až po súčasnosť vystúpilo 7 rečníkov –

Patrik Dummler, zástupca švajčiarskeho think tanku Avenir Suisse, pracovník Československého rozhlasu v r. 1968 Petr Feyfar, zástupcovia krajskej komunity Georg Vančura a Jan Kral, riaditeľ Odboru západnej, strednej a južnej Európy MZV CH Nicolas Descoudres, Chargé d'affaires veľvyslanectva ČR a veľvyslankyňa SR. Veľvyslankyňa SR prezentovala pohľad na udalosti, priebeh a odkaz Pražskej jari a predstavila SR - jej aktivity a dosiahnuté úspechy v politickej, hospodárskej oblasti a na pôde medzinárodných organizácii, ako aj výzvy ktoré stoja pred krajinou.

V rámci série podujatí k 50. výročiu udalostí roku 1968, sa **dňa 21.9.2018** v rezidencii veľvyslankyne uskutočnil slávnostný akt **zasadenia lipy emigrácie s osadením pamätnej tabuľky**. Veľvyslankyňa SR Andrea Elscheková Matisová v príhovore krajanom zdôraznila, že udalosti augusta roku 1968 patria medzi tie historické

udalosti, ktoré je potrebné nasledujúcim generáciám pripomínať. Tieto udalosti sa dotkli každej rodiny a v našej pamäti zostávajú navždy zapísané ako niečo, čo sa nikdy nemôže zopakovať. Slovenská republika si cení, že Švajčiarsko výrazne pomohlo tisícom našim krajanom, ktorí odišli z Československa a pomohlo im vytvoriť nový domov a novú budúcnosť.

Ján Smrek

Stromy

Ten najskromnejší ker,
ten najbiednejší bodliak
skôr mojím bratom je,
než človek, keď je podliak.

No každý, kto má česť,
aj keď ho osud kopol,
je pre mňa vidina:
vysoký, čistý topol'.

Na stromy píšem si
a o stromoch aj vravím.
Les mojím ľudstvom je,
keď v ľudstve nie som zdravý.

Po všetkých pevninách,
vidíš ich držať stráže,
strom o strom opretý,
ako im zákon káže.

Strom stromu nie je kat,
zem brata s bratom spája.
Im diabol pokoj dal.
Boh nevyhnal ich z raja.

Nad tvorstva korunou
ich koruna sa vznáša,
z jej lístia hovorí
len dobro a len krása.

Vraždia sa národy
v znamení farieb a plemien –
strom stromu darom dá
nádheru svojich semien.

Vraždia sa národy
v znamení rôznych znakov –
strom stromu klania sa,
vždy naplnený vďakou.

Príroda zákon je,
človek však neposlúcha,
preto je zmätok v ňom
a strom je sídlom ducha.

Vysoko v korunách
sídlí duch – ľahni si na zem
a hore dívaj sa.
A potom napíš báseň.

Nepíš ju pridlho.
Že škovrán? – to je bočné.
Tvoj život krátky je,
stromy sú tisícročné.

*Báseň na recepcii predniesla
pani Zuzana Scheurer-Cerheli, ďakujeme.*

V KRÁTKOSTI Z NAŠICH PODUJATÍ

Slovenská škola a škôlka Zürich oslávila 5. narodeniny

Veľká lúka v lesoparku v Affoltern Zürich už zažila určite veľa stretnutí priateľov a rodín pri grilovačke a opekačke. Tentokrát sa tam varil kotlíkový guláš priamo na originálnej slovenskej piecke s kotlíkom pre viac ako 100 účastníkov. Tak veľa sa nás tam zišlo v sobotu, 16. júna 2018, aby sme všetci spoločne oslávili 5 rokov existencie Slovenskej školy a škôlky v Zürichu: školáci a škôlkari s rodičmi, starými rodičmi, pani učiteľky s rodinami a priatelia.

Hlavné organizátorky – pani učiteľky pod vedením Moniky Marekovej a Zuzky Cvengrošovej mysleli

na každý detail a zabezpečili všetko potrebné. Mamičky

(a možno aj oteckovia) napiekli sladké i slané

dobrotky, narezali jabĺčka, mrkvičku, uhorku... jednoducho každý prispel svojou troškou a všetkého bolo nadostač.

Hlavnými účinkujúcimi osláv boli však naši školáci a škôlkari. Najprv sa vydali hľadať poklad do hlbokého lesa. Museli nájsť indicie a splniť úlohy Strážcu pokladu, aby získali kľúčiky od truhlice s pokladom. Boli pre nich pripravené rôzne skúšky „zdatnosti“ - preliezanie, hod na cieľ, skákanie, naháňanie i váľanie sa v tráve ☺, ale aj vedomostné otázky a tajničky. Naše deťúrence sú veľmi šikovné. Všetky úlohy zvládli a už sa nedočkavo tešili na slávnostné otvorenie nájdeného pokladu.

Bolo že to radosti, keď sa pred nimi v plnej kráse objavila 3-poschodová lízanková torta! Kým jej príprava zabrala niekoľko desiatok minút, jej rozobratie netrvalo ani minútku. Ale tak to má byť!

Vo futbalovom zápase si zmerali sily malí nádejní futbalisti s ich oteckami. Ostatní si zahrali rôzne športové hry, alebo len tak leňošili na deke pod stromami. Krásna sobota (aj počasím ako z rozprávky) i slávnostné stretnutie sa chýlili ku koncu. Záverečné spoločné fotenie bolo akosi oficiálnou bodkou za príjemným podujatím. Monika Mareková sa verejne poďakovala všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k založeniu Slovenskej školy a škôlky v Zürichu a stále prispievajú k jej úspešnému fungovaniu.

Nám ostáva poďakovať sa rodičom i starým rodičom za prejavenu dôveru tým, že prihlásili a vodia svoje detičky do našej Slovenskej školy a škôlky, za ich podporu a spoluprácu.

Do ďalších rokov prajeme všetkým dobré zdravie, radosť, pohodu, spokojnosť a veľa úspechov v živote!

(Im/ms)

ČÍTAME SI PO SLOVENSKY

Milé deti, milí rodičia,

Slovenská škola a škôlka v Zürichu Vás srdečne pozýva do zázračného sveta rozprávok a príbehov! Budeme Vám čítať zo slovenských knižiek a strávime spolu príjemnú sobotnú hodinku v spoločnosti našich literárnych i skutočných kamarátov a kamarátok.

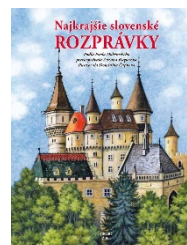
KDE? PBZ Bibliothek Altstadt, Zähringerstrasse 17, Zürich

KEDY? sobota **27. október 2018**, 10:15-11:15
sobota **24. november 2018**, 10:15-11:15

Budeme radi, ak nám svoju účasť vopred oznámite mailom na adresu: slovenskaskola.zurich@gmail.com

Tešíme sa na Vás!

www.slovenskaskola.ch, Tel: 076 266 63 82

pestalozzi bibliothek
zürich pbz

Chata « Bois du Moulin » pri Lausanne opäť privítala našich krajanov

10. júna 2018 sa za pekného počasia uskutočnilo už 40. stretnutie Slovákov a ich priateľov na chate « Bois du Moulin » pri Lausanne.

Tento rok sa nám prvý krát po mnohých rokoch nepodarilo zabezpečiť účasť nášho kňaza, preto sme museli svätú omšu oželiť. Ostatné prípravy však prebehli podľa plánu a návštevníci si mohli zasadiť za pripravený stôl a ochutnať chutný guláš, ktorý už tradične pripravil „náš neúnavný a výborný kuchár“ Jožko Trnka. Naše mamičky sa tiež pousilovali a podonášali koláče ku vínkum či pivu.

Veľká vďaka Petrovi Stankovi za iniciatívu a prenájom už známej chaty s prvotriednym vybavením. Naše dievčatá z okolia pripravili a vyzdobili miesto stretnutia, za čo im patrí tiež poďakovanie.

Všetci prítomní sa spoločne zaslúžili o dobrú náladu a pekný večer. A ako to už býva zvykom v komunite: „pre posledných, čo zostanú, ostáva aj upratanie chaty“. S radosťou sa tejto „významnej pocty“ chopili a chatu zanechali vo vzornom stave! Úprimná vďaka.

Naša nová/mladá generácia Slovákov žije online, preto by uvítala informovanie o stretnutí prostredníctvom internetu (e-mail, Facebook, ...). Všetky návrhy sú milo vítane a povzbudivé, organizátori budú na nich v budúcnosti myslieť a využijú ich pre úspešnú propagáciu podujatia.

Termín budúceho stretnutia je sobota 25. máj 2019 a organizátori veria, že sa im opäť podarí pripraviť príjemné stretnutie aj s tradičnou sv. omšou.

Účastník

ODPREVADILI SME NAŠICH KRAJANOV

Odišla...

Smutno je človeku na duši, keď sa dozvie, že nás niekto opustil.

Spoznala som ju pri organizácii predstavenia divadla Commedia z Popradu, ktoré sa konalo v Zürichu v 29. mája 2010. Drobná, krehká postavou, ale silná a citlivá dušou:

Vierka Šablatúrová.

Prijala naše pozvanie na predstavenie a po ňom aj naše úprimné poďakovanie za jej angažovanosť pre komunitu krajanov. Prvé a úspešné vystúpenie divadla Commedia pre Slovákov vo Švajčiarsku s divadelnou hrou od Andreja Čechova – Keď muži plačú - financovali a o celý pobyt sa starali manželia Šablatúrovci.

Pri príležitosti 40. výročia emigrácie v r. 2008 v príspevku pod nadpisom „Lud'om vo Švajčiarsku – ďakujeme pekne“ uverejnenom v denníku Neue Luzerner Zeitung dňa 22. augusta 2008 pani Vierka napísala: „...Vy milé Švajčiarky a Švajčiari ste nás prijali s otvoreným náručím a horúcim, spolucítiacim srdcom. Za to by sme Vám chceli vysloviť veľké Ďakujem pekne. Zostane to nezabudnuteľné po generácie...“ Podpísala sa vlastným menom a k nemu pridala „Slovenka a Švajčiarka“. Za jej verejné vystúpenie sme sa pani Vierke poďakovali v Slovenských zvestiach. Veľkou mierou sa pričinila o zviditeľnenie Slovákov vo Švajčiarsku a celé roky sa usilovala o šírenie dobrého mena Slovenska. Zaujímala sa o dianie v Združení, veľmi nás povzbudzovala a držala nám palce.

Pokiaľ jej to sily posledné roky dovolili, vždy prijala pozvanie na naše podujatie a s radosťou prišla medzi nás. Nikdy nezabudnem, ako sa Združeniu (prostredníctvom mňa) telefonicky poďakovala za jeden vianočný pozdrav, ktorý vlastnoručne zhotovili deti SKM Zürich. Vraj to bol najkrajší pozdrav, aký kedy dostala...jednoduchý, zdobený detskou rúčkou a s krásnym rázovitým veršikom k Vianociam. Bola vďačná a skromná, veľmi skromná.

*Jej čas medzi nami sa naplnil, pani Vierka Šablatúrová nás opustila **25. júna 2018.***

Vždy bude mať miesto v našich spomienkach!

Monika Švajlenová

Dňa 15. Septembra 2018 zomrel náš spolurodák vdp. Stanislav Hrušovský vo veku 72 rokov.

Na Slovensku študoval na Mechanizačnej fakulte Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, bol vynikajúcim študentom, čo priznala aj trestná komisia na fakulte. Ale pre jeho nesúhlas s režimom ho v r. 1970 vylúčila z ďalšieho štúdia. Podarilo sa mu emigrovať do Švajčiarska, kde sa za pomoci vtedajšieho misionára O. Antona Baníka usadil v Zürichu. Napriek chatrnému zdraviu sa neskoršie rozhodol pre kňazskú dráhu a 6. júna 1981 bol v Zürichu vysvätený za kňaza, kde mal 20. júna aj prímiečnú svätú omšu. Jeho otec sa týchto slávnostných okamihov nedožil a jeho matke totalitný režim, ktorý nad Slovenskom panoval, nedovolil vycestovať. A tak pri prímiečnej svätej omši zastupovala jeho matku dnes už nebhá pani Valéria Bieliková a otca pán Aristid Zelenay. Jeho mamička sa ale dožila jeho primícií v rodných Brestovanoch dňa 28. júna 1992 za početnej účasti obyvateľov.

Až do kňazskej vysviacky sa zúčastňoval letných a zimných táborov, ktoré pre slovenskú mládež v zahraničí organizoval v Taliansku Slovenský ústav sv. Cyrila a Metoda. Bol fanúšikom trnavských futbalistov, ale pozorne sledoval aj správy o slovenských hokejistoch a v listoch čitateľov kritizoval spravodajcov za neznalosť Slovenska a Slovákov, ale i organizátorov rozličných turnajov, že nepoužili správne alebo vôbec slovenskú hymnu.

Od vysviacky až do roku 1998 pôsobil na viacerých farách v biskupstve Chur a Bazilej. Od roku 1998 až do roku 2003 bol správcom farnosti sv. Jána Krstiteľa v lucernskom Ufhusene, potom žil v Ebikone v domove pre kňazov-seniorov.

Pochovaný bol do hrobu pre kňazov v Ufhusene dňa 22. septembra 2018.

Stanko, odpočívaj v pokoji, nech Ti je švajčiarska zem, ktorej si roky statočne slúžil, ľahká.

Aristid Zelenay

S oneskorením sme sa dozvedeli, že dňa **22.09. 2017** nás navždy opustil náš člen

pán Josef Ivanič.

Nech odpočíva v pokoji!

“Vo Švajčiarsku položil základy technickej revolúcie”

Prof. A. Stodola je uznávaný nielen na technickej univerzite ETH Zürich, ale aj v celom Švajčiarsku a v zahraničí. Študenti technických univerzít ho poznajú, mali by ho však spoznať aj študenti iných odborov, pretože to bol vedec, vysokoškolský profesor, náš krajan, ktorý položil základy technickej revolúcie vo Švajčiarsku a svojím vedeckým dielom preslávil Slovensko po celom svete.

V roku 2019 je pripravených rad zaujímavých podujatí v Zürichu i po celom Slovensku.

Hlavným organizátorom týchto prednášok a výstav, v spolupráci s miestnymi organizáciami/školami, je pán **Miro Šuvada** z Zürichu.

Dátumy a miesta osláv

- o Začiatok osláv 160. výročia narodenia prof. A. Stodolu - **27. január 2019**, spoločenská sála farského domu Liebfrauen Kirche, **Zürich**
- o Akademický rok 2019 Aurela Stodolu na **Technickej univerzite TU Košice**, otvorenie osláv dňa **7. mája 2019** v aule Maxima
- o Slávnosť v **Liptovskom Mikuláši dňa 8. mája 2019**, v rodisku prof. Aurela Stodolu
- o Dňa **9. mája 2019 slávnosť v Bratislave**, v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca
- o **Centrum vedecko-technických informácií SR v Bratislave**, výstavy, workshopy, prednášky počas celého roka 2019 « Prof. Stodola, príkladná osobnosť pre mladú slovenskú generáciu»
- o Aurel Stodola Lecture, každoročné udelenie ceny Aurela Stodolu ETH Zürich. (Termin otvorený)

Mladý **Aurel Stodola** navštevoval nemeckú reálku v Levoči a maturoval na Vyššej štátnej reálke v Košiciach. Po ročnom štúdiu v Budapešti odišiel v roku 1877 do Zürichu, kde na ETH študoval strojnú inžinierstvo. V roku 1883 pokračoval v štúdiu na Vysokej škole technickej v Charlottenburgu v Berlíne. Štúdiá ukončil v roku 1884 na parížskej Sorbonne.

Po krátkom pôsobení v Prahe prijal ponuku učiť na ETH v Zürichu. V roku 1903 ho preslávilo jeho vrcholné dielo „Parné turbíny a ich výhľady

ako tepelné pohonné stroje“. Stodola v ňom zhrnul prakticky všetky dovtedajšie poznatky z odboru parných turbín, ku ktorým podstatnou mierou sám prispel. Dielo vyšlo v niekoľkých vydaniach, ktoré prof. Stodola priebežne doplňal. Šieste vydanie z roku 1925 predstavovalo publikáciu (s 1157 stranami, 1141 nákresmi a 14 diagramami) preloženú do ruštiny, francúzštiny, angličtiny a čínštiny. Ako klasickú učebnicu ju čítalo niekoľko generácií strojníkov na celom svete.

V liste Einsteinovi napísal:

„Kaziaci sa politický a mravný vývoj, ktorý sa v Európe zvlášť ujal, musí sa plne v každom ohľade s ťažkými starosťami o budúcnosť prejaviti...
Pobáda ma presvedčenie, že najlepšie je postaviť sa proti tomu duševným ovplyvnením ľudí! Treba zvlášť podporovať osobnosti, ktoré zlepšujú svoj vplyv srdcom.“

EINLADUNG

Hiermit laden wir Sie herzlich ein zur Kunstauktion.

„Swiss and International Contemporary Art“

Eintritt: frei

WANN: SAMSTAG, 27. OKTOBER 2018, VON 14:00 BIS 17:00 UHR
WO: IM WIENER SAAL, IM GRANDHOTEL EULER AM CENTRALBAHNPLATZ
BASEL

FS KOLEČKO oslavuje 50-tku

Tešíme sa na Vás.

Srdečne Vás pozývame na jubilejný program, ktorý sa uskutoční

03. Novembra 2018 o 18:00 hod.

Pfarreizentrum Johanneum, Aemlerstrasse 43a, 8003 Zürich

Cena vstupenky 30,- CHF (deti 15,- CHF)

Otvorenie dverí o 16:30 hod.

Bude možné zakúpiť spomienkové predmety
a slovenské farmárske výrobky.

Kontakt na rezervácie:

rezervacie@kolecko.ch alebo +41 765 314 315

Rezervácie sú na presné miesta.

Parkovacie možnosti obmedzené.

Prosíme použiť mestskú hromadnú dopravu.

Pani, slečna, dievča, dievčatko = baba

Počas cestovania autom zvykneme počúvať kultúrne relácie alebo klasickú hudbu. Oba druhy pôsobia priaznivo na nervovú sústavu a spríjemňujú jazdu. Pri minulej ceste smerom do Bratislavy sme zachytili na Rádiu Devín veľmi pozoruhodnú hudbu najnovšieho albumu kapely Billy Barma so speváčkami SĽUK-u. Nová kombinácia akustických nástrojov a speváčok nás dobre naladila a prekvapila.

Spozorovala som už viackrát, že slovenčina si prisvojila pomenovanie miesto slečna, dievča, dievčatko za dosť hrubo znejúci výraz *baba*, ktorý sa rozšíril, udomácnil, zjednodušil. Okrem známej, chrumkavej, voňavej zemiakovej baby, by mi slovo nevyšlo z úst so súvislosťou môjho pohlavia. Jednoducho nemôžem sa s ním spriatelíť. Vekom sa pomaly približujem k možnej hranici starej *babky*, ale mojou zásadou a láskou k slovenčine zostanú viaceré dobre vyskúšané názvy. Počas zaujímavej relácie nebolo počuť z mužských úst iné pomenovanie ženského pohlavia ako *naše baby*. Pani moderátorka je asi môjho názoru, používala dievčatá, alebo speváčky SĽUK-u.

Pri poslednej rozlúčke jedného nášho veľmi dobrého príbuzného poschádzali sa mnohí bývalí spolupracovníci, priatelia, susedia. Pri vzájomnom pozdravení sa potľapkali po pleciah ako junáci, mladíci, chlapci, ale ani jeden nebol dedom, i keď pomocná palička u viacerých nechýbala. Práve v tomto pohyblivom čase, v ktorom sa ženy dožadujú svojich práv a pozornosti na pracovisku, v kolektíve, v spoločnosti mužského pohlavia sa pomenovaním *baby* znehodnocujeme, uberá nám to na krásu, hodnote. Slovičko *baba* dokáže s jednoduchosťou vysloviť každý cudzinec bez pochopenia, ako nízko hľadí na tehotnú, chorú ženu, staršiu ženu a mladú matku.

V júni sme v Nemecku cestovali vlakom. Cesta trvala dlhšie, hľadali sme kontakt na rozhovor a ho i našli. Po zoznámení sa mi jeden mladý muž prezradil, že vie niečo po slovensky. Spoznal sa so slovenským dievčaťom a bol hosťom i jej rodiny. Mnohé vyslovené slovenské výrazy medzi nimi

i samozrejme *baby* spomalili môj dych. Nechodí už na Slovensko, s priateľkou skončil, časom mu na kontakte vadili nevhodné slová. Niekedy bez uváženia používame naše ľahké rečové pojmy. Dievča, dievčatko vie krásne vysloviť snáď ešte každý poriadny Slováč, cudzinec sa však na ňom riadne potrápi ústami a jazykom.

Keď sme pred 55 rokmi ako študentky kráčali ráno zo Suvorovho internátu k Vysoké škole technickej v Bratislave /starý názov/, občas sme tam natrafili na Jozefa Krištofa Veselého, nášho slávneho umelca. Ruky bozkávam slečinky, znelo v mliečnom bare. Pozdrav nám vyčaril úsmev, boli sme pyšné a uctené. Akoby zdravil pán Jozef Krištof Veselý dnes? Ženy už v dnešnej modernej dobe nežiadajú „Ruky bozkávam“, ale pozornosť, úctu, chválu si ešte stále zaslúžia a vedia sa z nej tešiť.

Akože nám slúžiš, jazyk náš každodenný?

Uvádžam krátku časť z článku pána prof. PhDr. Ivora Ripku, DrSc, ktorý nám pred niekoľkými rokmi ponúkol kurz slovenčiny.

„Slovo bolo na počiatku a slovo je tu aj v súčasnosti. Jazyk je zázračný organizmus. Je najvlastnejším prostriedkom ľudského myslenia a dorozumievania, je v ňom zachovaná neopakovateľná duchovná a do veľkej miery aj hmotná kultúra národa. Náš slovenský jazyk, najpresvedčivejší to výraz národnej identity, používame ako svoj základný dorozumievací nástroj. Je to jediný nástroj, ktorý sa používaním ostrie. Ostrieť sa a následne dobre slúžiť bude pravdaže vtedy, keď si budeme vážiť a rešpektovať jeho v kontinuálnom vývinovom procese vykryštalizovaný svojbytný systém.“

Marta van Ooijen-Šuvadová

KALENDÁR PLÁNOVANÝCH PODUJATÍ

27. októbra 2018

Kunstauktion, 14:00 – 17.00 hod. hotel Eusler Basel
Viac na www.slovenskezvesti.ch

3. novembra 2018

50. výročie FS Kolečko v Zürichu

27. januára 2019

APERO KU DŇU ŠTÁTNOTI S PRIPOMIENKOU
160. VÝROČIA NARODENIA AURELA STODOLU,
FARNOSŤ LIEBFRAUEN V ZÜRICHU

Január-Február 2019

Volebné Generálne zhromaždenie ZSvŠ

Informácie o živote krajanov doma i vo svete nájdete na internetovej stránke

Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí: www.uszz.sk

Uzávierka budúceho čísla bude

25. novembra 2018.

Radi uverejníme Vaše príspevky, ak ich zašlete na našu e-mailovú adresu: redakcia@zdruzenie.ch.

Ďakujeme

PONUKA INZERCIE

Chcete zviditeľniť svoju umeleckú alebo pracovnú činnosť aj pre svojich rodákov?

Radi to urobíme za Vás a uverejníme Váš inzerát v našich online médiách

(Webová stránka, Facebook) za poplatok

30 CHF na mesiac.

Napište nám na zsvs@zdruzenie.ch.

**... NA ZÁVER NIEČO
NA ZLEPŠENIE NÁLADY...**

Sťažuje sa muž lekárovi na psychiatrii:

- Pán doktor, moja žena si myslí, že som blázon, pretože mám rád klobásky.

- To je nezmysel, - odpovie psychiater, - aj ja mám rád klobásky.

- Vážne? - potešil sa muž. - Tak to musíte vidieť moju zbierku, mám ich vyše sto.

Janko po prvý raz vidí páva:

- Ocko, pozri, tá sliepka práve kvitne!

Slovenská katolícka misia vo Švajčiarsku

Bohoslužobný poriadok – zmeny vyhradené, aktuálne informácie na www.skmisia.ch

Misionár:

O. Pavol Nizner SDB, Brauerstr. 99, 8004 Zürich, Tel/Fax: 044 241 50 22, misionar@skmisia.ch

Sväté omše:

Basel: o 17.30 hod. v kostole Allerheiligen na Neubadstr. 95, každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci.

Možnosť prísť k sviatosti zmierenia už od 17. hod.

Bern: o 17.30 hod. v krypte farského kostola Dreifaltigkeitskirche, Taubenstr. 6, každú druhú a štvrtú sobotu v mesiaci.

Lausanne: o 10.00 hod. v Chapelle der Servan, 12 rue Eugène-Grasset, vždy v prvú sobotu a tretiu nedeľu v mesiaci. Po sv. omši posedenie pri káve v neďalekej reštaurácii. Všetci sú srdečne vítaní.

Zürich: o 9.30 hod. v krypte kostola Liebfrauen, Weinbergstr. 34, každú nedeľu. Vchod pod vežou. Po sv. omši posedenie pri káve vo farskom dome. Všetci sú vítaní. Slovenská sv. omša každú stredu o 20.00 hod. na talianskej misii v Zürichu, Feldstr. 109, okrem školských letných prázdnin v kantóne ZH.

Slovenská sv. omša každý prvý piatok v mesiaci o 19.30 hod. v krypte kostola Liebfrauen.

Ženeva: o 16.30 hod. každú prvú a tretiu nedeľu v mesiaci v kostolíku St. Julien, Rue Virginio Malnati 3, 1217 Meyrin 2.

Slovenské zvesti – Tlačový orgán Zdrúženia Slovákov vo Švajčiarsku. Vychádza min. 4x za rok. Náklad 400 ks výtlačkov.

Vydavateľ: Zdrúženie Slovákov vo Švajčiarsku. Zodpovedný redaktor a grafická úprava: Mgr. Lenka Valachová.

Články podpísané menom alebo značkou autora nemusia bezpodmienečne vyjadrovať mienku vydavateľa.

Informácie o pripravovaných podujatiach ZSvŠ nájdete aj na našej internetovej stránke: www.slovenskezvesti.ch

Zdrúženie Slovákov vo Švajčiarsku

Vereinigung der Slowaken in der Schweiz, 8000 Zürich,

Postkonto: 80-22363-1, IBAN: CH45 0900 0000 8002 2363 1